

AKČNÝ PLÁN PRE OCHRANU MÄKKÝCH CIEĽOV NA ROK 2025

Úvod

Akčný plán pre ochranu mäkkých cieľov na rok 2025 (ďalej len „akčný plán“) je strategický dokument vypracovaný na základe uznesenia Rady vlády Slovenskej republiky pre prevenciu kriminality (ďalej len „rada“) č. 6 z dňa 20. februára 2024. Akčný plán rozpracúva strategický cieľ Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike do roku 2028 na zvyšovanie ochrany verejných priestorov a pocitu bezpečia, a zohľadňuje ďalšie strategické dokumenty schválené vládou Slovenskej republiky v oblasti prevencie a boja proti radikalizácii, extrémizmu a terorizmu, ako aj medzinárodné dokumenty a záväzky Slovenskej republiky (pozri Prílohu k vlastnému materiálu).

Dokument vytvorila medzirezortná pracovná skupina pre ochranu mäkkých cieľov zriadená pri rade (ďalej len „medzirezortná pracovná skupina“) v reakcii na aktuálne bezpečnostné hrozby pre zdravie a životy obyvateľov vo verejných priestoroch a objektoch na Slovensku aj v zahraničí. Pri tvorbe dokumentu sa vychádzalo z dostupných dát o nápade trestnej činnosti, stave fyzickej a objektovej bezpečnosti vybraných objektov a verejných priestorov, sociometrických výskumov a dobrej praxe zo zahraničia. Zároveň sa zohľadnili aktivity realizované v rokoch 2023 a 2024 v rámci samotnej medzirezortnej pracovnej skupiny a pracovných skupín zriadených na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky a Prezídiu Policajného zboru, či iných spoluprác s ďalšími partnermi spomedzi ústredných orgánov štátnej správy, samosprávy a akademickej obce.

Cieľom akčného plánu je položiť základy systému ochrany mäkkých cieľov na Slovensku. Za týmto účelom akčný plán definuje všeobecné a špecifické úlohy pre ústredné orgány štátnej správy na rok 2025.

1. Vymedzenie základných pojmov

Na účely tohto dokumentu sa rozumie:

- **mäkkým cieľom** miesto s vysokou koncentráciou osôb a minimálnym stupňom zabezpečenia proti násilným útokom, alebo prostredie, ktoré je ľahko dostupné, priťahuje množstvo ľudí a je ľahkým cieľom útoku pomocou dostupných zbraní a pomerne jednoduchou taktikou. Ide napríklad o školy a školské zariadenia, cirkevné objekty, nemocnice a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, kultúrne centrá/podujatia, športové centrá/podujatia, nočné kluby, divadlá, opery, kiná, kaviarne a reštaurácie, objekty a dopravné prostriedky verejnej osobnej dopravy;
- **tvrdým cieľom** chránený, resp. strážený objekt, ktorý má zavedené opatrenia znižujúce riziká útoku, má zavedené technické, organizačné a režimové opatrenia, prípadne fyzickú ochranu. Niektoré tvrdé ciele nie sú verejnosti prístupné, resp. majú nastavený režim vstupu (vojenské zariadenia, vládne budovy, objekty diplomatických misií, jadrové elektrárne a pod.);
- **ozbrojeným útočníkom** páchatel' alebo páchatel'ka, ktorá sa s úmyslom usmrtiť alebo zraniť čo najväčší počet osôb zbraňou zameriava na hromadné ciele zložené z osôb bez

rozdielu rasy, povolania, veku a prípadne iných špecifik, pričom zbraňou sa rozumie akýkoľvek predmet, ktorý vplyvom útoku na telo osoby spôsobí dôraznejšie poranenia resp. obmedzenie životných funkcií s následkom smrti (napr. strelná zbraň, bodná zbraň, sečná zbraň, dopravný prostriedok);

- **vysokoprofilovým incidentom** situácia spočívajúca v skutočnom, alebo hroziacom protiprávnom stave, vyvolaná fyzickou osobou, alebo skupinou fyzických osôb, pri ktorej reálne hrozí alebo došlo k usmrteniu jednej alebo viacerých osôb, spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví, poruchy zdravia, škody veľkého rozsahu, či spôsobenie iného vážneho následku, ako napríklad bráním rukojevníkov, obmedzovaním osobnej slobody, únosom, vydieraním, a to bez ohľadu na jej neskoršiu právnu kvalifikáciu.

2. Analýza bezpečnostného prostredia

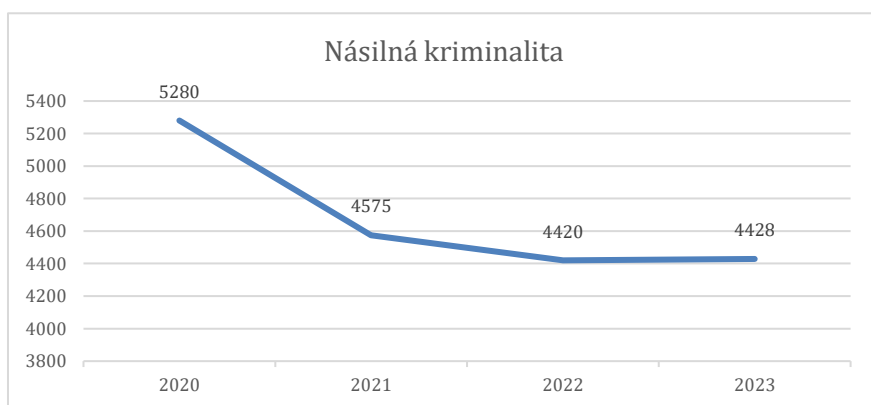
Napriek poklesu džihadistických teroristických útokov, terorizmus naďalej predstavuje spolu so vzrastajúcim násilným pravicovým a ľavicovým extrémizmom jednu z najväčších hrozieb pre obyvateľov a členské štáty Európskej únie. Zatiaľ čo v minulosti dochádzalo k takýmto útokom vo verejných priestoroch označovaných ako mäkké ciele najmä v západnej Európe, trend vzrastu sofistikovaných útokov pomocou strelných zbraní a výbušnín, ale aj útokov s využitím predmetov každodennej potreby akými sú nože a dopravné prostriedky, či pokusy a vyhrážky o ne, bol v ostatných rokoch zaznamenaný už aj v strednej Európe.

Typickými páchatel'ami a páchatel'kami takýchto útokov sú v súčasnosti tzv. osamelí vlci motivovaní násilnými extrémistickými a teroristickými ideológiami. Príkladom toho je teroristický útok spáchaný v Bratislave dňa 12. októbra 2022, ktorého páchatel' bol ovplyvnený ideológiou násilného, krajne pravicového militantného akcelerationizmu.¹ Táto nebezpečná ideológia presadzuje radikálnu transformáciu spoločnosti prostredníctvom násilného zničenia existujúceho poriadku a nastolenia pravicovej diktatúry.

Bezpečnostnú hrozbu však predstavujú tiež osamelí útočníci a útočníčky, ktorí/é sa síce nezaradili pod vplyvom obdobnej ideológie, ale k spáchaniu útokov proti mäkkým cieľom ich vedie narušené duševné zdravie či pocity krivdy a nespravodlivosti. Príkladom toho sú útoky nožom na spojenej škole vo Vrútkach dňa 11. júna 2020 a sekerou na strednej odbornej škole v Novákoch dňa 3. novembra 2022, ktoré neboli právne kvalifikované ako terorizmus.

¹ MINISTERSTVO VNÚTRA SR. *Monitorovacia správa o stave extrémizmu v Slovenskej republike za obdobie rokov 2022 a 2023*. Bratislava: OPK MV SR, 2024. Dostupné na: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/30151/1>

Na Slovensku sa medzi rokmi 2020 až 2023 každoročne spáchalo viac ako 4 400 násilných trestných činov, predovšetkým však trestné činy nebezpečného vyhrážania, úmyselného ublíženia na zdraví, vydierania, a násilia proti skupine osôb a na verejných činiteľoch. Z ďalších vybraných trestných činov sa každoročne v rádoch desiatok až stoviek prípadov objavovali nemenej závažné prípady požiarov, výbuchov a nedovoleného ozbrojovania. Osobitnú pozornosť z pohľadu ochrany mäkkých cieľov treba venovať tiež trestným činom šírenia poplašnej správy, ktoré 7. mája 2024 a v prvej polovici septembra 2024 viedli k bezprecedentným situáciám, počas ktorých stovky až tisícky objektov vrátane škôl, detských domov, miest bohoslužieb, parkovísk, bánk, súdov či letísk po celom území Slovenskej republiky obdržalo vyhrážky o uložení nástražných výbušných zariadení.

Graf 1: Vývoj násilnej kriminality za obdobie rokov 2020 až 2023

Zdroj: Evidenčno-štatistický systém kriminality Policajného zboru

Každý z týchto priestorov a objektov považovaných za mäkké ciele je však špecifický svojou prístupnosťou, skladbou ľudí a bezpečnostnými opatreniami, ktoré ovplyvňujú mieru rizika útoku ako aj pocit bezpečia potenciálnych cieľov. Verejné priestory, ktoré sú ľahko prístupné všetkým obyvateľom a návštevníkom, akými sú ulice, parky a námestia v mestách a obciach, v sebe koncentrujú veľké množstvo potenciálnych cieľov, čím prirodzene lákajú pozornosť útočníkov a sú vystavené vyššiemu riziku vysokoprofilového incidentu či násilnej kriminality. Z prieskumu pocitu bezpečia na Slovensku v roku 2023 vyplynulo, že až necelých 20 % obyvateľov sa práve na týchto miestach necíti úplne bezpečne alebo sa cítia veľmi ohrozené.² Od škôl a školských zariadení sa naopak očakáva, že sú bezpečným miestom pre výchovu a vzdelávanie mladých, obzvlášť zraniteľných osôb. Vzhľadom na meniacu sa bezpečnostnú situáciu však ani tieto nie sú imúnne voči útočníkom a útočnicám z radov (bývalých) žiakov a žiačok, (bývalých) zamestnancov a zamestnankýň, rodičov či okoloidúcich, ktorí tak môžu konať v pomste, v amoku či z dôvodu psychického skratu. Na takéto vonkajšie hrozby však viac ako jedna tretina opýtaných základných a stredných škôl na Slovensku nepripravuje svojich žiakov a takmer polovica z nich nepripravuje ani zamestnancov.³

² MINISTERSTVO VNÚTRA SR. Prieskum verejnej mienky: "Subjektívne vnímanie bezpečia obyvateľmi Slovenskej republiky". Bratislava: OPK MV SR, 2023.

³ MINISTERSTVO VNÚTRA SR. Ochrana mäkkých cieľov v školskom prostredí: Bezpečnostné odporúčania. Bratislava: OPK MV SR, 2024.

Ochrana mäkkých cieľov pred teroristickými útokmi a inými obzvlášť závažnými násilnými zločinmi preto vyžaduje holistický a multidisciplinárny prístup, ktorý vyžaduje nielen prevenciu kriminality, ale najmä aktiváciu krízového riadenia na strane štátu a jeho zložiek ako aj určitých aktivít, ktoré spočívajú v krízovej pripravenosti na strane objektu, ktorý hrozbe čelí. Slovenská republika sa v otázke ochrany mäkkých cieľov musí vysporiadať hneď s niekoľkými výzvami organizačného, personálneho, technického aj legislatívneho charakteru. Bude nutné posilniť inštitucionálny rámec systému koordinácie subjektov ochrany mäkkých cieľov od prípravy cez zásahy až po obnovu stavu po vysokoprofilových incidentoch, ďalej zefektívniť prácu s dátami, vytvoriť podporné metodické materiály a školenia či upraviť zákonné práva a povinnosti jednotlivých subjektov pri výmene informácií a organizácii bezpečnosti.^{4,5}

Trestný čin	2020	2021	2022	2023	Súčet
nebezpečné vyhrážanie (§ 360)	1934	1625	1536	1511	6606
úmyselné ublíženie na zdraví	1269	1131	1295	1272	4967
požiare (§§ 245,284,285)	384	360	444	385	1573
nedovolené ozbrojovanie - výroba a držba	383	298	289	301	1271
násilie na verejných činiteľoch - na policajtoch	193	180	175	153	701
šírenie poplášnej správy	58	48	60	65	231
násilie na verejných činiteľoch - mimo policajtov	59	53	49	49	210
násilie proti skupine obyvateľov	23	30	24	31	108
výbuchy (§§ 245,284,285)	10	6	11	12	39
terorizmus (§ 419)	1	3	2	9	15
úmyselné ublíženie na zdraví s rasovým motívom	2	0	4	0	6
vlastizrada, teror, sabotáž	1	0	3	1	5
Súčet	4317	3734	3892	3789	15732

*Tabuľka 1: Vývoj vybraných trestných činov násilných, vojenských a ostatných v sledovanom období rokov 2020 až 2023 podľa takticko-štatistickej klasifikácie
Zdroj: Evidenčno-štatistický systém kriminality Policajného zboru*

⁴ MINISTERSTVO VNÚTRA SR. Zápis z workshopu k príprave strategického dokumentu na ochranu mäkkých cieľov v Bratislave dňa 13. júna 2024. Bratislava: OPK MV SR, 2024.

⁵ MINISTERSTVO VNÚTRA SR. Závery z vedecko-odbornej konferencie „Ochrana mäkkých cieľov so zameraním na základné a stredné školy“ konanej 22. októbra 2024 na Akadémii Policajného zboru v Bratislave. Bratislava: OPK MV SR, 2024.

3. ÚLOHY PRE ÚSTREDNÉ ORGÁNY ŠTÁTNEJ SPRÁVY

Kód	Sektor	Úloha	Indikátor plnenia	Zodpovedný subjekt	Súčinný subjekt	Termín plnenia
0.1	Všeobecne	Vykonať analýzu v oblasti ochrany mäkkých cieľov s ohľadom na práva a povinnosti dotknutých subjektov a predložiť návrh opatrení na rokovanie Rady vlády SR pre prevenciu kriminality	počet materiálov	MS SR	MV SR	12/2025
0.2		Implementovať akreditované vzdelávanie k ochrane mäkkých cieľov pre fyzické osoby	počet absolventov vzdelávacieho programu	MV SR	MŠVVM SR	12/2025
0.3		Aktívne vyhľadávať a zdieľať domáce a zahraničné poznatky a dobrú prax k ochrane mäkkých cieľov	počet aktivít	MV SR		12/2025
0.4		Realizovať vedecko-výskumné aktivity na úseku ochrany mäkkých cieľov s cieľom navrhnuť odporúčania pro futuro pre zefektívnenie systému a postupov ochrany mäkkých cieľov	počet materiálov	MV SR		12/2025
0.5		Vybudovať centrálny informačný bod pre verejnosť k ochrane mäkkých cieľov, ktorý bude proaktívne zhromažďovať informácie o aktuálnom dianí a podporné materiály	počet informačných výstupov	MV SR	MCRŠ SR, MD SR, MIRRI SR, MK SR, MŠVVM SR, MPSVR SR	12/2025
0.6		Vytvoriť príručku pre vypracovanie bezpečnostného plánu mäkkého cieľa	1 príručka	MV SR		12/2025
0.7		Posilniť súčinnosť subjektov ochrany detí pred násilím s koordinátorom ochrany detí pred násilím na regionálnej úrovni o 15 % v porovnaní s rokom 2024	počet subjektov	MPSVR SR	MV SR, MZ SR, MS SR, MCRŠ SR, MŠVVM SR, MK SR, GP SR	12/2025

0.8		Navrhnuť systém koordinácie subjektov ochrany mäkkých cieľov vrátane vymedzenia kompetenčného rámca a návrhu organizačnej schémy, po konzultácii s relevantnými orgánmi verejnej moci v príslušných oblastiach zohľadňujúc vecnú pôsobnosť vymedzenú v zákone č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov	počet materiálov	MV SR	MCRŠ SR, MD SR, MIRRI SR, MK SR, MS SR, MŠVVM SR, MZ SR, MPSVR SR	12/2025
1.1	Verejná správa	Usmerniť okresné úrady pri aktualizácii Plánov ochrany obyvateľstva a pri aktualizácii Plánu ochrany zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti s dôrazom na existenciu rizika teroristickej hrozby	počet usmernení	MV SR		12/2025
1.2		Vybudovať informačný systém ochrany mäkkých cieľov s plánmi vytypovaných rizikových objektov	počet informačných systémov	MV SR		06/2025
1.3		Vytypovať rizikové objekty považované za mäkké ciele	počet vytypovaných rizikových objektov	MV SR	MK SR, MŠVVM SR, MD SR, MCRŠ SR	12/2025
1.4		Zrealizovať simulačné cvičenie na zásah proti ozbrojenému útočníkovi vo vytypovanom objekte považovanom za mäkký cieľ a vypracovať hodnotiacu správu identifikujúcu silné a slabé stránky zásahu	počet hodnotiacich správ	MV SR		12/2025
1.5		Implementovať vzdelávanie o ochrane mäkkých cieľov do vybraných predmetov v študijnom odbore bezpečnostné vedy na Akadémii Policajného zboru v Bratislave	počet materiálov	MV SR		12/2025
1.6		Analyzovať vybudovanú infraštruktúru kamerových systémov v mestách a obciach	počet analytických správ	MV SR	ZMOS	06/2025
1.7		Vypracovať príručku budovania kamerových systémov	1 príručka	MV SR	MS SR, ÚOOÚ SR	12/2025
1.8		Preskúmať možnosti financovania budovania kamerových systémov v previazaní na analýzu infraštruktúry z úlohy č. 1.6	oznámenie	MIRRI SR		12/2025

1.9		Rozšíriť špecializáciu Informačných kancelárií pre obete trestných činov o oblasť ochrany mäkkých cieľov	počet novovytvorených pracovných miest	MV SR		12/2025
2.1	Školstvo	Aktualizovať príručku pre zamestnancov školy k reakcii na krízové udalosti	1 príručka	MŠVVM SR	MV SR	priebežne
2.2		Realizovať vzdelávanie pre pedagogických a odborných zamestnancov zamerané na bezpečnosť a ochranu žiakov v školskom prostredí v programoch inovačného vzdelávania	počet účastníkov	MŠVVM SR		12/2025
2.3		Realizovať odborné podujatia pre pedagogických a odborných zamestnancov na špecifické témy ochrany detí pred násilím v kontexte ochrany mäkkých cieľov a v oblasti porozumenia manipulatívnych techník.	počet účastníkov	MŠVVM SR		12/2025
2.4		Podporovať školy v bezpečnom používaní umelej inteligencie	počet materiálov	MŠVVM SR		12/2025
2.5		Podporovať vzdelávanie manažmentu krízových situácií	počet aktivít	MŠVVM SR		12/2025
3.1	Ostatné (doprava, kultúra, zdravotníctvo, sociálna starostlivosť)	Aktualizovať manuál pre zamestnancov železničných staníc k reakcii na bezpečnostné incidenty vrátane vysokoprofilových incidentov.	počet manuálov	MD SR	MV SR	06/2025
3.2		Preškoliť zamestnancov železničných staníc k reakcii na bezpečnostné incidenty vrátane vysokoprofilových incidentov	počet preškolených zamestnancov	MD SR	MV SR	12/2025
3.3		Analyzovať vývoj bezpečnostných incidentov na verejných kultúrnych podujatiach a v kultúrnych zariadeniach	počet analytických správ	MK SR	MV SR	12/2025
3.4		Predložiť návrh novely zákona č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v znení neskorších predpisov s ohľadom na práva a povinnosti pri organizácii bezpečnosti na rokovanie vlády SR	1 novela zákona	MK SR	MV SR	06/2025

3.5		Analyzovať vývoj bezpečnostných incidentov na verejných športových podujatiach a na športoviskách	počet analytických správ	MCRŠ SR		12/2025
-----	--	---	--------------------------	---------	--	---------

Použité skratky:

MCRŠ SR – Ministerstvo cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky

MD SR – Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky

MIRRI SR – Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

MPSVR SR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MS SR – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

MŠVVM SR – Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky

MV SR – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

GP SR – Generálna prokuratúra Slovenskej republiky

ÚOOÚ SR – Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky

ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska